

Košické divadlo je svetový unikát, počas pandémie našťudovalo desať nových titulov

Štátne divadlo Košice vstupuje do svojej 77. sezóny. V tej predchádzajúcej sa umelci s divákmi kvôli pandémie naživo stretávali len niekoľko týždňov. Košické divadlo napriek tomu aspoň v online premiére uviedlo desať nových produkcií, čo je podľa generálneho riaditeľa Ondreja Šotha svetový unikát. Košičania tak môžu vstúpiť do novej sezóny až piatimi septembrovými premiérami.

K úspechu predchádzajúcej sezóny viedlo podľa Ondreja Šotha niekoľko dôvodov. „Boli sme medzi prvými, ktorí dali testovať vlastných zamestnancov, lebo v prvom rade bolo pre nás dôležité zdravie. Rovnako sme hneď nakúpili rôzne dezinfekčné prostriedky, špeciálne „brány“, japonské solné dezinfekčné stroje, ktoré neničia architektúru nástrojov a chodili sme v divadle naozaj ako nemocníci. A snažili sme sa ľuďom zadávať prácu z dvoch dôvodov. Vedeli sme, aké dôležité je v krízových situáciách mať pevný záchytný bod. Niekam patriť. A mať možnosť pracovať, tvoriť. Napríklad v prípade tanečníkov zachovať profesionálne podmienky na tréningy. V Košiciach – až na krátke obdobie – mali tanečníci možnosť pracovať kontinuálne. Druhým dôvodom bolo neopustiť v tej zložitej dobe našich divákov. Vedeli sme, že aj po uvoľnení budú obmedzenia z hľadiska kapacity divákov. Rozhodli sme sa preto robiť komorné veci, pripravení dať ich najprv do online priestoru a keď sa otvorí divadlo, tak do diváckeho priestoru. A veci, ktoré neboli finančne náročné. My ich stále máme a keby sme opäť prežívali obdobie obmedzení, tak ich môžeme hrať,“ hovorí Ondrej Šoth.

Úžasné podľa neho bolo aj to, ako ľudia v divadle fantasticky pracovali. „Krizová situácia nanovo nastavila vzťahy v divadle. Jeho osadenstvo sa zomklo a začalo spolupracovať. Keďže vznikali spoločné projekty, mali možnosť ľudia z jednotlivých súborov zoznamovať sa pri tvorbe. Herci chodili na balet, tanečníci chodili na operu a začali sa o seba vzájomne zaujímať. Predtým to väčšinou bolo tak, že každý utekal domov. Atmosféra v divadle, napriek tomu, čo sa dialo mimo, bola pozitívna. Lebo človek si v takej situácii aká tu bola, a ešte stále môže prísť, uvedomí, čo všetko má a čo všetko môže stratiť,“ vysvetľuje Ondrej Šoth. Výsledkom bolo, že v Košiciach napriek pandémie vznikli diela, ktoré mali vysoko pozitívny ohlas nielen na Slovensku, ale aj za jeho hranicami. „Keď som napríklad v opere Roberto Devereux počul náš orchester a zbor, tak som mal dojem, že som v Staatsoper v Hamburgu. A bol som nesmierne dojatý z toho, že držíme spolu, máme v divadle tú správnu atmosféru. Lebo v divadle je to naozaj tak, že tí, čo pracujú a tešia sa z toho, sú šťastní a je to na výsledku ich práce vidieť“ dodáva generálny riaditeľ.

Unikátom predchádzajúcej sezóny v košickom divadle bolo aj to, že privítalo výnimočných hostí – takmer celú pandémiu strávil v Košiciach Vladimír Malachov, ktorý je v baletnom svete považovaný po Nureyevovi a Baryšnikovovi za tretieho najvýznamnejšieho tanečníka histórie. V závere sezóny si prišla do Košíc pozrieť predpremiéru operety Vojvodkyňa z Chicaga dcéra skladateľa Emmericha Kálmána, charizmatická dáma Yvonne Kálmán. „Mali sme tu aj skvelých umelcov, ktorí okrem Košíc účinkovali počas pandémie napríklad len v Moskve či Dubaji, lebo inde bolo všetko zavreté. Snažili sme sa dať priestor českým a slovenským spevákom, ktorí prišli o prácu, v Reštarte aj umelcom a interpretom iných žánrov z nášho regiónu, aby sme ich podporili. Dobré vieme, čo znamená, keď umelec nemôže hrať koncert, keď nemá prácu. A ďalší, keď videli, že sa u nás pracuje, sa nám sami ozývali, čo bol aj prípad Pavla Bršlíka, ktorý prišiel do Košíc vytvoriť s Robertom Plechanom nádherné dielo Winterreise. Stretnutie s ním bolo úžasné. Jeho skromnosť, profesionalita nám dodali množstvo energie,“ hovorí Ondrej Šoth a zdôrazňuje ešte jednu dôležitú vec: „Keď príde interpret svetových kvalít ako napríklad Vladimír Malachov do Košíc a povie o tom na svojich kanáloch, má v jednej chvíli

30 000 sledovaní. Reprezentuje tak nielen tento región, ale aj celé Slovensko. To isté platí aj o Yvonne Kálmán, ktorá o Košiciach aj našom divadle hovorí nádherne.“

Aj preto ho ako generálneho riaditeľa veľmi mrzí, že na Slovenku bývajú často o mnoho viac vidieť všelijaké osobne motivované útoky ako reálna práca a jej výsledky. *„Vždy ma udivuje, čo si niektorí dovoľujú. A aký priestor dostávajú aj mimo sociálnych sietí. Súdiť a hodnotiť veci, v ktorých nemajú žiadne kompetencie a nemajú o nich žiadne vedomosti. Pre nás je dôležité profesijné hľadisko. O toto nám po celý čas ide a zjavne sa nám to podarilo. Máme teraz veľa materiálu, veľa inscenácií a môžeme sezónu začať piatimi premiérami v jednom mesiaci. Budeme sa snažiť divákovi našu prácu odovzdať v reálnom divadelnom priestore, v živom kontakte. Bude to niečo úplne iné, ako keď videli diela na obrazovke televízora či malom mobile,“* dodáva Ondrej Šoth, ktorý podľa vlastných slov napriek opakovaným útokom na divadlo a jeho osobu nebol nikdy šťastnejší. *„Keď vám vždy niečo hrozí zvonku a vo vnútri v inštitúcii ostávajú ľudia láskaví a radi pracujú, tak ich môžete len milovať. Nastaviť hierarchiu v inštitúcii je veľmi zložitú. Každý to vie. A my sa snažíme bez nejakých veľkých populistických slov objasniť divákovi. Lebo sme tu len pre diváka. Nie sme tu pre seba. My slúžime, ja slúžim tomuto divadlu a takisto slúžime aj divákovi. Chceli by sme ich aj potešiť, aj prinútiť k zamysleniu. Myslím si, že sa nám to minulú sezónu úspešne podarilo,“* zdôrazňuje generálny riaditeľ.

Nová sezóna je pre Štátne divadlo Košice sedemdesiatou siedmou v poradí. Prinesú sedmičky divadlu šťastie? *„Človek môže predpovedať nejaké veci. U nás je zaujímavé to, že ľudia v divadlo si ho takpovediac ofúkavajú. V Košiciach jednoducho zamestnanci majú svoje divadlo radi a patrične a s úctou sa k nemu chovajú. A ja si pre nich všetkých a aj pre všetkých našich divákov prajem, aby sedmičky šťastie priniesli,“* žela si Ondrej Šoth.